

Economia după 25 de ani - bilanțul și provocări pe termen mediu

În ultimul sfert de secol economia României a traversat un parcurs tumultuos, caracterizat prin destructurare, restructurare, acumulare de dezechilibre macroeconomice și ajustare a acestora. A fost o perioadă de ample modificări structurale în funcționarea economiei, de la dependența de CAER, la un grad ridicat de integrare economică cu țările UE.

Se pot distinge patru etape ale evoluției economiei interne după căderea regimului comunist în urmă cu 25 de ani:

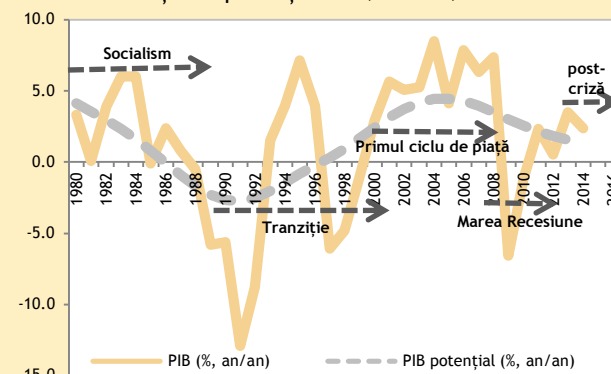
- Perioada de tranziție la economia de piață (1990-2001), caracterizată prin destructurarea și restructurarea întreprinderilor de stat. În această perioadă a acumulării primitive de capital a debutat procesul de privatizare, s-a redeschis Bursa de Valori și s-au consemnat primele investiții străine directe. Tranziția s-a dovedit un proces dificil, caracterizat prin inflație ridicată (în medie peste 100%), contracție economică (în 2001 PIB-ul se situa cu 15.3% sub nivelul din 1989).
- Primul ciclu de economie de piață de la incidența celui de-Al Doilea Război Mondial (2001/2 - 2008), caracterizat prin intrări masive de capital străin, care au vizat potențialul economic ridicat al unei economii din Estul Europei în plin proces de integrare euro-atlantică. Este perioada în care economia internă a devenit din ce în ce mai integrată comercial, financiar și investițional cu țările euro-atlantice, cu implicații pozitive (recuperarea decalajelor de dezvoltare - creștere cu un ritm mediu anual de peste 6%), contrabalansate de acumularea unor importante dezechilibre macroeconomice, în special de natura contului curent (deficit de peste 10% din PIB în 2006, 2007 și 2008).
- Perioada valurilor Marii Recesiuni și a consecințelor acesteia (2008/9-2014), caracterizată printr-un amplu proces de ajustare a sectorului privat și a sectorului public, cu implicații nefavorabile pentru investițiile productive (în prezent formarea brută de capital fix se situează la nivelul din 2006, cu peste 40% mai scăzută raportat la maximum istoric consemnat în 2008) și implicit pentru dinamica anuală a potențialului economic (în deteriorare către nivelul de la începutul anilor 2000). În contrapartidă, economia a câștigat competitivitate internațională: exporturile au crescut constant pe parcursul ultimilor ani și se apropie de nivelul de 5 miliarde EUR/lună.
- Perioada post-criză (2015 -) - un nou ciclu economic?

La final de 2014 PIB-ul se situa cu doar 31% peste nivelul din 1989, dar din perspectiva macro-financiară, economia internă prezintă o imagine pozitivă, mai bună ca oricând în ultimii 25 de ani (aspect reflectat de binomul investiții/economisire, dar și de competitivitatea externă sau scăderea costului de finanțare către valori minime record).

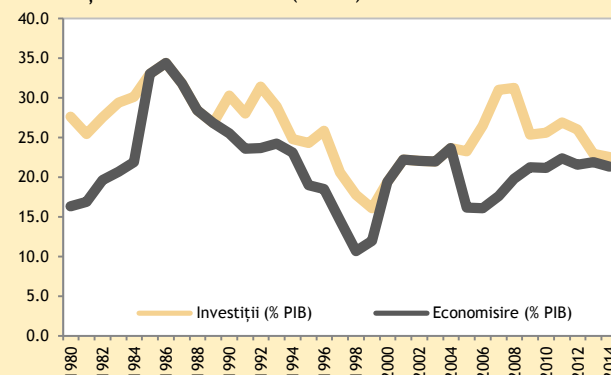
Cu toate acestea, relansarea investițiilor productive se lasă așteptată, date fiind provocările cu care se confruntă Zona Euro (principalul partener economic) în perioada post-criză, dar și aspecte de ordin geo-politic regional și elemente interne (implementarea reformelor structurale, dezvoltarea pieței de capital, creșterea gradului de inovare).

Din perspectiva termenului mediu se poate spune că principala provocare de ordin macro-financiar pentru economia internă este reprezentată de relansarea durabilă a investițiilor productive, necesară pentru refacerea ritmului economic potențial și convergența reală către media europeană (aspecte primordiale în procesul de pregătire a aderării la Zona Euro).

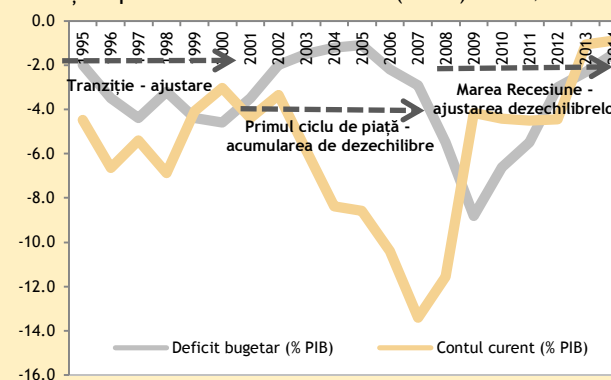
dinamica PIB și PIB potențial sursa: prelucrări BT pe baza datelor FMI

investiții vs. economisire (% PIB) sursa: FMI

finanțele publice vs. contul curent (% PIB) sursa: FMI, Eurostat

stocul de capital vs. formarea brută de capital fix

(miliarde EUR) sursa: FMI, Eurostat, prelucrări BT

